

MNO v sociálnej oblasti: kde sme a kam kráčame

Výročná konferencia SocioFóra

4. a 5. február 2014, Banská Bystrica

Konferencia sa uskutočnila vďaka podpore:

OPEN SOCIETY
FOUNDATIONS

Projekt je podporený programom Aktívne občianstvo a inklúzia, ktorý realizujú:

NADÁCIA PRE SLOVENSKA
CHILDREN OF SLOVAKIA FOUNDATION

socza

Správa z výročnej konferencie SocioFóra

v dňoch 4. a 5. februára 2014 v Banskej Bystrici

Téma konferencie: **MNO v sociálnej oblasti: kde sme a kam kráčame**

Spôsob rokovania: štyri tematické workshopy so zameraním na **Aktuálne zmeny právneho prostredia** a plenárne zasadnutie zamerané na **Príležitosti a prekážky pokroku v sociálnej oblasti**.

Účastníci konferencie: 9 predstaviteľov MPSVR, 3 zástupkyne Ústredia PSVAR, 15 zástupcov zo 4 samosprávnych krajov 61 účastníkov z MNO a 3 iných účastníkov.

Poznatky a požiadavky účastníkov konferencie môžeme zhrnúť nasledovne:

V oblasti sociálnych služieb podporujeme snahu ministerstva zmeniť systém financovania služieb na viaczdrojový postupným rozširovaním štátneho príspevku na odkázanosť pre všetkých oprávnených žiadateľov o služby podľa stupňa ich odkázanosti, ako aj prostredníctvom zapojenia zdravotných poisťovní do financovania ošetrovateľskej starostlivosti. MNO dúfajú, že táto zásadná zmena financovania bude sprevádzaná ďalšími opatreniami nielen zo strany MPSVR SR (posudzovacia a kontrolná činnosť), ale aj zo strany VUC, miest a obcí (financovanie prevádzkových nákladov, jednoznačné a jednotné ekonomické pravidlá, prioritná podpora terénnych a komunitných služieb, transformácia zariadení a pod.)

Ostatná novela zákona o sociálnych službách vyžaduje zásadnú zmenu štruktúry pobytových služieb, ktorá môže byť efektívne implementovaná nie administratívnym, ale najmä vecným riadením reprofilizácie existujúcich zariadení a následnou registráciou. Očakávame, že v tejto oblasti samosprávne orgány posilnia svoju koordinačnú činnosť a vytvoria priestor pre spoločnú diskusiu a hľadanie optimálnej štruktúry služieb v regióne vo vzťahu k potrebám obyvateľov. Pre prioritné postavenie terénnych a ambulantných služieb sa osobitne dôležitou stáva komunikácia a spolupráca medzi VUC a obcami. Pre optimalizáciu služieb v regióne je potrebné oživiť sieťovanie jednotlivých služieb, aby sa zaviedol systém poskytovania kombinovaných služieb podľa individuálnych potrieb a systém manažmentu klienta – viac pozri Závery z workshopu 1 a 4.

V oblasti **sociálneho začleňovania formou účasti na trhu práce** konštatujeme, že v ostatnom období sme v tejto oblasti dosiahli minimálny pokrok. Sekcia zamestnanosti MPSVR nedoceňuje zamestnávanie znevýhodnených skupín, osobitne osôb so zdravotným postihnutím, ako dôležitú prioritu pre proces ich začleňovania. S tým súvisí aj pasívny postoj sekcie k národnému projektu deinštitucionalizácie a opatrenia voči chráneným dielňam v ostatnej novele zákona o službách zamestnanosti. Rovnako nie je docenený potenciál neštátnych služieb zamestnanosti, ktoré majú oveľa lepšie predpoklady dosiahnuť aktivizáciu a zvýšiť zamestnateľnosť týchto skupín individuálnym poradenstvom a sprevádzaním, využívajúc pri tom aj sociálne služby a poradenstvo. Individuálny prístup vyžaduje použitie široký diapazón služieb, ktoré zamestnanci verejných služieb zamestnanosti nemôžu obsiahnuť. V tejto súvislosti účastníci požadujú riešiť zapojenie a financovanie neštátnych služieb zamestnanosti do systému služieb zamestnanosti a definovať cieľové skupiny nezamestnaných, s ktorými budú pracovať. Malým pozitívom v tejto oblasti je vznik kontaktného miesta pre vykonávanie Dohovoru OSN - viac k tejto téme pozri v Záveroch z workshopu 2.

MNO a zástupcovia verejnej správy pre oblasť **sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately** sa venovali dopodom, ktoré prinesie realizácia národného projektu pre DI náhradnej starostlivosti pre systém ako

celok, ako aj pre postavenie MNO v tomto systéme. Výrazným posilnením personálnych kapacít štátnych úradov sa v budúcnosti zmenší priestor pre činnosť akreditovaných subjektov, pokiaľ štát udrží túto štruktúru aj po skončení projektu. Ďalšou témou bola Národná stratégia na ochranu detí pred násilím, ktorá vznikla aj preto, že doterajší prístup sa vyznačuje formalizmom, rezortizmom a nedostatočnou prioritizáciou témy. Treťou témou je otázka priorit Ústredia PSVAR pre spoluprácu s akreditovanými subjektami. Aj keď sa vyvíja pozitívne, má ešte veľmi ďaleko od optimálneho stavu. MNO považujú za prioritu kontinuálnu sanáciu a podporu rodín, zatiaľ čo úrady preferujú jednorazové letné tábory - pozri Závery z workshopu 3.

Na webstránke www.socioforum.sk sú zverejnené podrobnejšie návrhy a odporúčania z jednotlivých workshopov, prezentácie aktívnych účastníkov ako aj vystúpenia zástupcov MPSVR SR na plenárnom zasadnutí (Lýdia Brichtová, Katarína Lanáková, Kristián Kovács a Renáta Drienska)

Celkový záver:

Mimovládne neziskové organizácie pôsobiace v sociálnej oblasti sú si vedomé významných zmien, ktoré prebiehajú na úrovni sociálnych politík rezortu. K mnohým z nich prispeli svojimi poznatkami a príkladmi dobrej praxe. Napriek rastúcemu počtu MNO, ktoré pracujú s cieľovým skupinami, ktoré potrebujú pomoc a odbornú podporu, postoj verejnej správy k MNO sa zásadne nemení. Vyplýva to predovšetkým z toho, že úlohou verejnej správy po dlhé desaťročia bolo rozhodnúť o splnení podmienok zo strany žiadateľa a potom mu potrebnú službu aj poskytnúť. V takomto systéme nevznikajú podnety na inovácie a úroveň verejných služieb sa nezvyšuje. Oddelenie rozhodovacej a výkonnej funkcie štátnych aj samosprávnych orgánov je preto jednou z podmienok pre tvorbu nových sociálnych politík.

Zapísala: Helena Woleková